

Digitale vaardigheden

Frans van Hoek

**VERNIEUWDE
TECHNOLOGIE**

**DIGIBEET WORDEN
GING NOG NOOIT
ZO MAKKELIJK**

Loesje

Programma

- Digitale vaardigheden en informatievaardigheden
- Waarom zijn informatievaardigheden zo belangrijk?
- Informatievaardigheden leren
- Demo cursus voor volwassenen
- Trainen van docenten

Nieuws 22 juli 2010, 9:20 [Ellen Elsinghorst](#)

Ouders en jongeren overschatten hun mediawijsheid

Ouders en jongeren weten hoe zij betrouwbare informatie moeten vinden op internet, maar passen deze vaardigheden niet altijd toe. Jongeren hanteren lakse zoekstrategieën en het impliciete vertrouwen in informatie op internet is groot. Ouders zijn vaardiger, maar controleren lang niet altijd de informatie of bron. Bovendien

denken ouders een belangrijke opvoedende rol te aanzien van internet, terwijl jongeren dit niet zo ervaren.

Dit blijkt uit onderzoek van onderzoeksbureau Dialogic, dat in opdracht van mediawijsheid-expertisecentrum [Mediawijzer.net](#) een behoeftenonderzoek om de stand van zaken rondom mediawijsheid van jongeren (leeftijd 10-17) en ouders in kaart te brengen.

Ondanks de overschatting van hun eigen kunnen, vinden ouders en jongeren het belangrijk om hun informatievaardigheden (zoeken naar informatie, vaststellen van betrouwbaarheid van een website etc.) verder te ontwikkelen. 73 procent van de ouders ziet daarbij een belangrijke taak voor zichzelf weggelegd. 71 procent van de ouders wil hun kinderen leren omgaan met internet. Meer dan de helft van de jongeren zien hun ouders echter niet als leermeester.

Om jongeren goed te leren omgaan met media, is het belangrijk dat ouders en jongeren vaardigheden samen leren met de leerkracht op school. Middelbare scholieren volgen op school meer medialessen in het basisonderwijs de mediales liever van hun ouders dan van hun leerkracht.

In 2008 is opgericht door de ministeries van OCW en van Jeugd en Gezin een expertisecentrum voor mediawijsheid. Mediawijzer.net van start gegaan, om ouders en kinderen te helpen met televisie, internet en andere media om te gaan. Ruim 2500 instellingen zijn aan Mediawijzer.net aangesloten, zoals scholen, bibliotheken en culturele instellingen.

bron: www.communicatieonline.nl

Di 7 september 2010. Het laatste nieuws het eerst op nu.nl

Tech / Internet

Kroonprins in de bres voor digibeeft

Uitgegeven: 7 september 2010 12:32

Laatst gewijzigd: 7 september 2010 12:39

AMSTERDAM - Nederland moet voorkomen dat kwetsbare groepen buiten de informatiesamenleving vallen.

© ANP

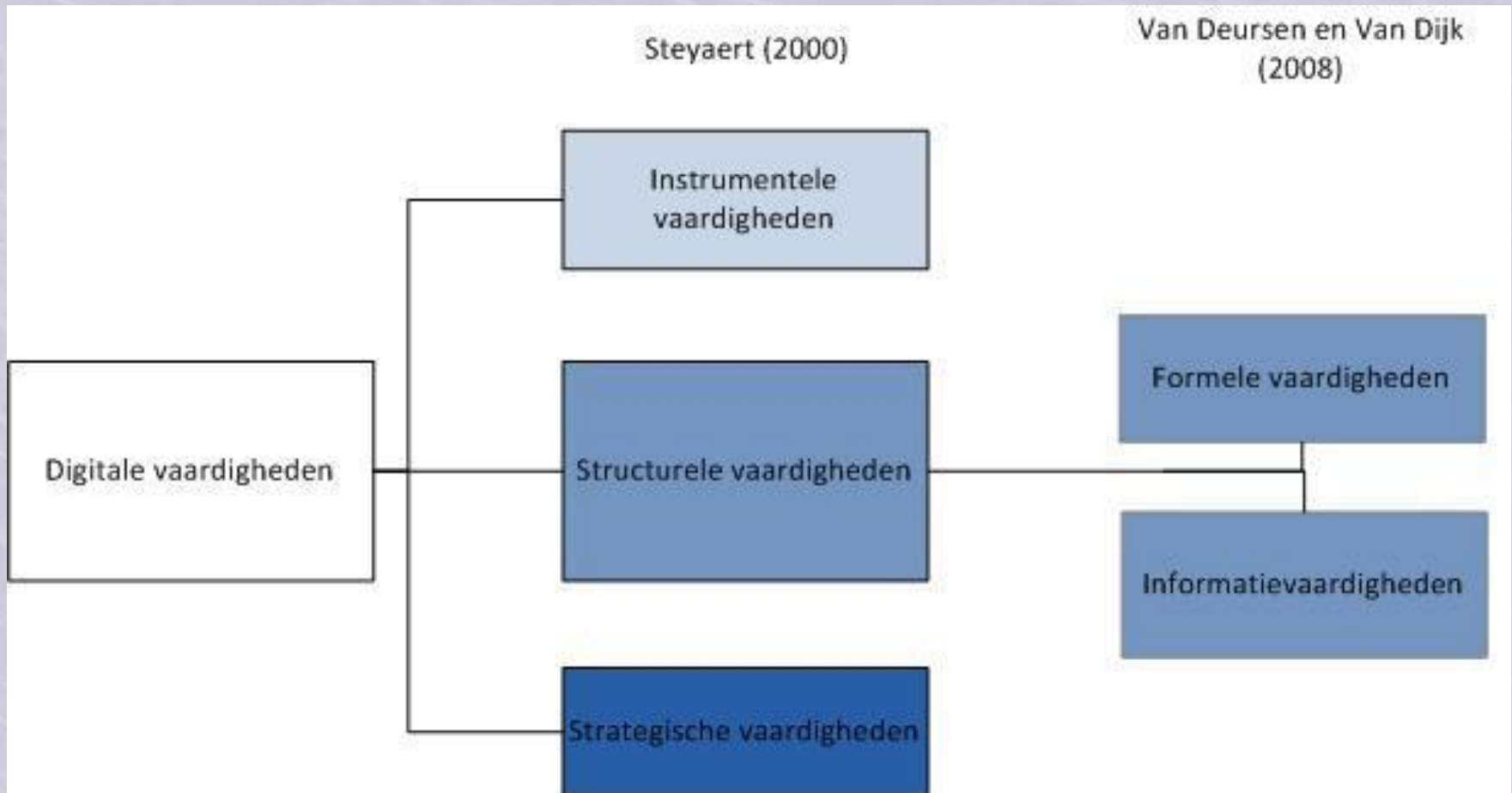
Dat zei kroonprins Willem-Alexander dinsdag tijdens een toespraak op de Amsterdamse beurs.

In zijn speech, over Nederland in 2040, zag hij het land over dertig jaar als een kennissamenleving waarin digitale vaardigheden en digibewustzijn "de kern raken".

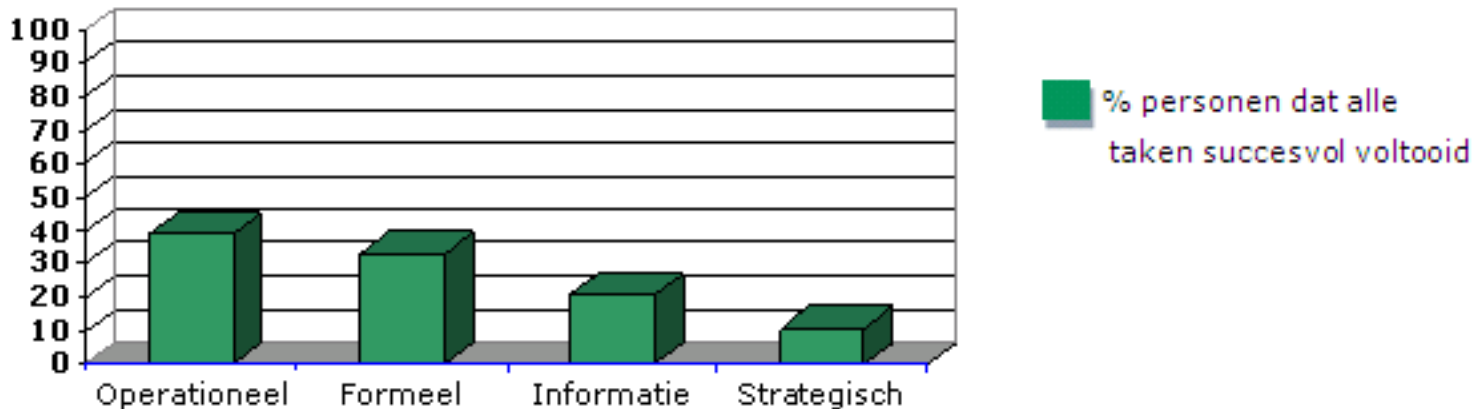
- Voorpagina
- Algemeen ▶
- Economie
- Sport ▶
- Tech ▼
- Internet
- Gadgets
- Games

- Achterklap
- Opmerkelijk
- Beurs
- Wetenschap
- Cultuur ▶
- Werk en Privé
- Gezondheid
- Lifestyle
- Auto
- Column
- Weer
- Verkeer

Digitale vaardigheden

Nederland digitaal of digibeet?

Scores op de vier categorieën van digitale vaardigheden volgens Van Deursen en Van Dijk (2008) .

Het ontbreekt vooral aan:

- Informatievaardigheden
- Strategische vaardigheden

Nederland digitaal of digibeet?

- Aantal digibeten in 2008 (werkende beroepsbevolking): 800.000 Van Deursen, A. & J. van Dijk (2008). *Digitale vaardigheden van Nederlandse burgers.*
- 1,6 miljoen Nederlanders neemt niet deel aan de moderne informatiesamenleving Weda, Theeuwes, de Nooij (2008). *Maatschappelijke baten van evaardigheden*
- Nu veel ouderen, laagopgeleiden, allochtonen ver achter bij surfende medeburgers.
- Gebrek aan digitale vaardigheden > sociale uitsluiting en sociale ongelijkheid.
- “Ouders en jongeren overschatten hun mediawijsheid”

Belang van digitale vaardigheden

- Economisch belang:
 - Aanleren basale digitale vaardigheden aan digibeten > stijging van hun arbeidsproductiviteit & beloning (200 milj.).
- Sociaal belang:
 - E-inclusion < > e-exclusion
 - e-surfende, e-werkende, e-consumerende, e-communicerende en e-democratische burger

Wat gebeurt er al voor laaggeletterden?

- Programma Digivaardig & Digibewust (2009)
www.digivaardigdigibewust.nl
- Heel veel aanbod voor instrumentele en formele vaardigheden:
 - *Klik & Tik. Het internet op.* www.klikentik.nl
 - *Seniorweb* www.seniorweb.nl
 - *Steffi* www.steffi.nl
 - *Digitaal Rijbewijs voor volwassenen, CINOP 1997*
 - *En nog veel meer.....*
- Weinig aanbod voor Informatievaardigheden:
 - *Informatievaardig in 7 stappen*
 - *En????*

Digitaal rijbewijs (1997), CINOP

	Basismodules KSE 2	Kernmodules KSE 4
	De computer	Informatie- en communicatie technologie
	Werken met Windows	Windows
<i>Toepassingen</i>	Tekstverwerken	Tekstverwerken
	Tekenen	Tekenen en presentaties
	Databases	Databases
	Spreadsheets	Spreadsheets
<i>Informatie</i>	Het World Wide Web	Informatie zoeken
		Informatie verwerken
<i>Communicatie</i>	E-mail	Nieuwsgroepen
		Chatten

Cursus Informatievaardig in 7 stappen

(2003), CINOP in opdracht van VOB

- Doelgroep 'digibeten'
- Leren wat je direct kunt toepassen
- Niet iedereen hoeft hetzelfde te leren: maatwerktrajecten mogelijk
- Zelf bepalen wanneer en waar je wil leren
- Online cursus met begeleiding in groepen

Soraya's dochter
klaagt over haar
zakgeld. Hoe
gaat Soraya
daar mee om?

Pim is
onderhouds-
monteur en wil
graag fotograaf
worden.

Kenmerken van een informatievaardig persoon:

- leert onafhankelijk en stuurt zijn eigen leerproces;
- maakt gebruik van informatieprocessen;
- gebruikt informatie- en communicatietechnologie;
- heeft kennis van de wereld van de informatie;
- benadert informatie kritisch;
- heeft een persoonlijke stijl om met informatie om te gaan.

Instapniveau

Deelnemers kunnen:

- werken met een computer;
- op de computer bestanden openen en opslaan;
- teksten typen en bewerken met een tekstverwerker, bijvoorbeeld Word;
- werken met Internet;
- gebruik maken van zoekmachines op Internet;
- e-mail gebruiken`;
- taalvaardigheid: (1F Meijerink, A2 raamwerk)
teksten in Nederlandse kranten lezen en begrijpen;
een samenvatting schrijven in het Nederlands;
een vraag formuleren in het Nederlands.

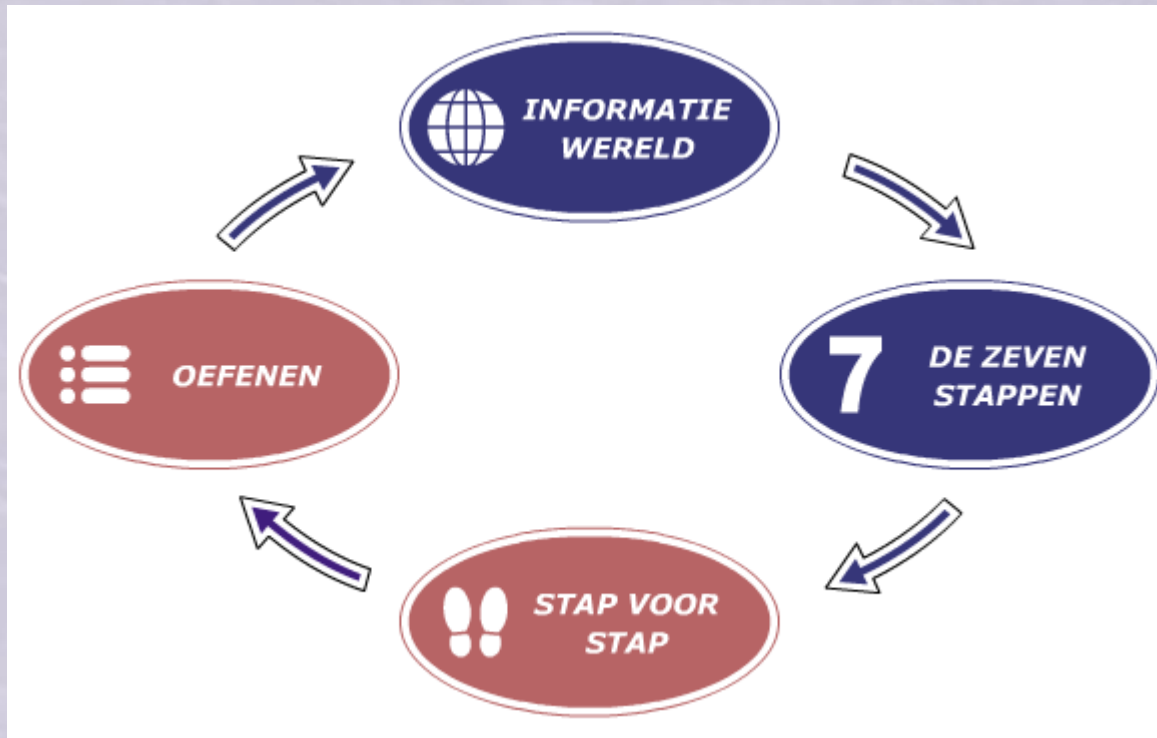
Marjan is op zoek naar een aantrekkelijke parttime baan.

Freek is net verhuisd en wil een nieuwe tuin aanleggen.

Demo van de cursus Informatievaardig in 7 stappen

- Naar de online demo

De 7 stappen

1 Vraag

Wat is je vraag?

2 Zoekwijze

Hoe ga je zoeken?

3 Zoek

Zoek de informatie.

4 Filter

Kies de bruikbare informatie.

5 Bestudeer

Bestudeer de informatie.

6 Verwerk

Verwerk de informatie.

7 Kijk terug

Hoe ging het?

De cursus

- Leermateriaal bestaat uit:
 - Studiewijzer
 - Online cursus via ELO
 - Werkboek voor cursisten
 - Docentenhandleiding
- Begeleiding in bijeenkomsten en online: Blended learning

Waarom informatievaardigheden?

- Laaggeletterden leren om eigen strategie te ontwikkelen voor omgaan met grote hoeveelheid informatie
- Steeds meer bedrijven gebruiken portals voor communicatie en informatie naar werknemers
- Een Leven Lang Leren is alleen mogelijk met informatievaardigheden

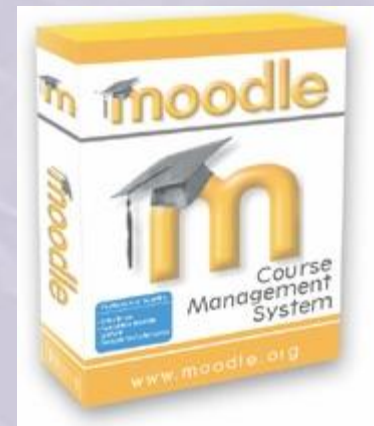

Hoe informatievaardigheid bevorderen?

- Integratie van informatievaardigheden in het onderwijs:
 - Bij projecten, CGO, profielwerkstukken, enz.
 - Bij leren van Nederlands (NT1 en NT2)
 - Uitdaging voor uitgeverijen
- Scholing van docenten om de integratie te bevorderen
- Referentiekader digitale vaardigheden nodig, met expliciete aandacht voor informatievaardigheden
- Misschien....minder aandacht voor instrumentele vaardigheden?

Train de trainer

- Docenten voorbereiden om cursisten te begeleiden in leren van informatievaardigheden
- Gebruik van ELO Moodle en de cursus Informatievaardig in 7 stappen
- Tips en trucs hoe informatievaardigheid in eigen organisatie/school ingezet kan worden

Meer informatie

- Frans van Hoek, fhoek@cinop.nl
nl.linkedin.com/in/fransvanhoek
- Veugelers, M. (2009) *Een levenlang digitaal leren* Handboek Effectief Opleiden 2009, Vol 49(Jun.)
- Workshop Informatievaardigheden,
5 november 2010, 14.00-16.00 uur,
www.cinop.nl

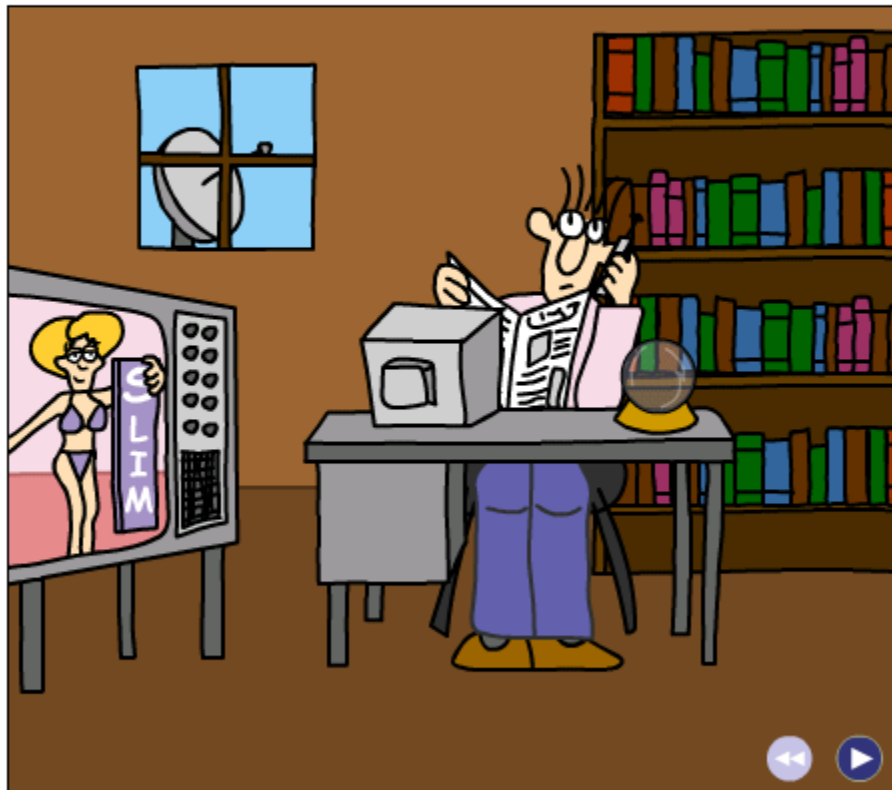

Enkele voorbeeldschermen van de cursus Informatievaardig in 7 stappen

Afbeelding van cursus Informatievaardig in 7 stappen

Mensen ☐	Overzicht van het onderwerp	
 Deelnemers		
Activiteiten ☐	Cursusinformatie	
 Bronnen	 Studiewijzer	
 Forums	 Mededelingen forum	
 Opdrachten	 Werkboek cursisten	
Beheer ☐	1 Cursus: kies een onderdeel	
 Cijfers	 892x641	Hier wordt uitgelegd welke informatiebronnen er allemaal zijn. Dat is goed om te weten wanneer je een bron moet kiezen.
 Profiel	 892x641	Het zoeken en verwerken van informatie kun je leren door 7 stappen te gebruiken.
		Hier kun je zien hoe iemand een informatievraag aanpakt.

Afbeelding van cursus Informatievaardig in 7 stappen

De ene bron is niet altijd beter of slechter dan de andere. Beperk je niet tot 1 bron, maar gebruik meerdere bronnen om de juiste informatie te verzamelen. Welke informatiebron je wilt gebruiken, hangt af van:

- wat je zoekt
- wat je met de informatie wilt doen
- wanneer je het nodig hebt
- welke bronnen je tot je beschikking hebt

[Mensen](#)

[Gedrukte informatiebronnen](#)

[Elektronische informatiebronnen](#)

Afbeelding van cursus Informatievaardig in 7 stappen

 De informatiewereld

7

Mensen	Gedrukte informatiebronnen	Elektronische informatiebronnen
		Beeld/geluid
		Zoekmachines
		Startpagina's
		Informatiediensten
		Discussieforums
		Diversen

Wat zijn elektronische informatiebronnen?

Elektronische informatiebronnen zijn informatiebronnen waarvoor je een apparaat nodig hebt om ze te bekijken, zoals een videorecorder of een computer.

[Beeld/geluid](#)

[Zoekmachines](#)

[Startpagina's](#)

[Informatiediensten](#)

[Discussieforums](#)

[Diversen](#)

Vaak kun je de betrouwbaarheid van informatie redelijk inschatten. Vertrouw je meer op informatie in een krant of in een roddelblad? Voor elektronische bronnen is dit soms lastiger, vooral op internet. De volgende vragen helpen je de betrouwbaarheid in te schatten:

- Wie heeft het gemaakt?
- Wanneer is het gemaakt?
- Wie of welke organisatie biedt de informatie aan?
- Wat is het doel ervan?

Ja, de griep gaat het snelst over als je het drankje HXS drinkt, de firma HXS zegt dat natuurlijk niet voor niets!

De informatiewereld > Elektronische informatiebronnen >

Afbeelding van cursus Informatievaardig in 7 stappen

7 De 7 stappen

Stap 1 stap 2 **stap 3** stap 4 stap 5 stap 6 stap 7

Zoekmachines

Startpagina's

Woorden kiezen

Vaktaal/jargon

Sneeuwballen

FAQ's

Stap 3:

Bij stap 2 heb je al wat gevonden. Nu ga je verder zoeken. Je weet welke bronnen je wilt gebruiken en hoe je ze kunt vinden.

Bij stap 3 ga je verder zoeken. Je stapt op mensen af, pakt de telefoon, of gaat snuffelen in kranten, boeken, tijdschriften. Of je gaat achter de computer zitten.

Bij 'De Informatiewereld' vind je een opsomming van de meest gebruikte bronnen. Als daar voor jou een onbekende bron bij staat, probeer die dan ook eens te gebruiken. Daar leer je van.

In deze stap 3 leer je NIET hoe je moet zoeken met bijvoorbeeld een zoekmachine op internet. Als het goed is, kun je dat al. Je krijgt wel handige tips.

Meer weten en oefenen?

Kies de onderdelen die je interesseren.

7

6

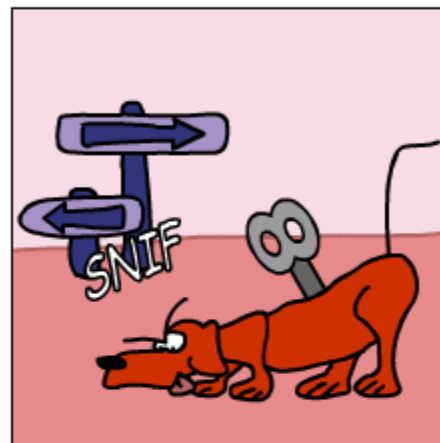
5

4

3

2

1

[Zoekmachines](#)

[Startpagina's](#)

[Woorden kiezen](#)

[Vaktaal/jargon](#)

[Sneeuwballen](#)

[FAQ's](#)

Afbeelding van cursus Informatievaardig in 7 stappen

7 De 7 stappen

◀
🌐
7
🗨️
☰
✕

Stap 1
stap 2
stap 3
stap 4
stap 5
stap 6
stap 7

Stap 4: Kies bruikbaar

Bij stap 4 ga je de informatie 'filteren' en ordenen.

Betrouwbaar en relevant
Niet alle informatie is betrouwbaar en relevant. Dat kun je pas goed beoordelen als je weet waar de informatie vandaan komt en hoe actueel ze is.

Overzichtelijk maken
Meestal houd je te veel of te weinig informatie over. Bij te weinig informatie kun je stap 3 nog een keer doen. Heb je heel veel informatie gevonden, gooi dan weg wat je dubbel hebt of waar niet veel nieuws in staat. Ook is het handig om alles een beetje te ordenen voordat je verder gaat met stap 5.

Meer weten en oefenen?
Kies de onderdelen die je interesseren.

[Actueel](#)

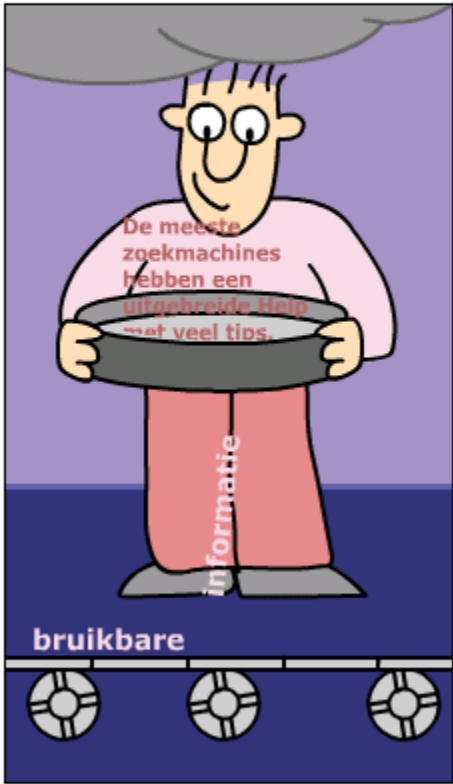
[Betrouwbaar](#)

[Misleidend](#)

[Direct/indirect](#)

[Objectief/subjectief](#)

[Volledig](#)

De meeste zoekmachines hebben een uitgebreide Help met veel tips.

informatie

bruikbare

De 7 stappen > stap 4 >
◀ ▶

Afbeelding van cursus Informatievaardig in 7 stappen

Stap voor stap

Marjan Farid Soraya Freek Nikki Pim

Stap voor stap kun je zien hoe de personen informatie zoeken en verwerken volgens de 7 stappen. Kies een persoon of een onderwerp dat je interessant vindt.

Marjan is op zoek naar een aantrekkelijke parttime baan.

Farid wil een eethuisje beginnen.

Soraya's dochter klaagt over haar zakgeld. Hoe gaat Soraya daar mee om?

Freek is net verhuisd en wil een nieuwe tuin aanleggen.

Nikki bereidt een fietsvakantie voor langs de Nederlandse kust.

Pim is onderhoudsmonteur en wil graag fotograaf worden.

Afbeelding van cursus Informatievaardig in 7 stappen, oefeningen en eindopdrachten

2 Oefeningen

- Oefening 1: Farid zoekt naam voor eethuisje
- Oefening 1 forum
- Oefening 2: Soraya wil op vakantie naar Turkije
- Oefening 2 forum
- Oefening 3: Nikki zoekt een regenpak
- Oefening 3 forum
- Oefening 4: Freek wil een boom in zijn tuin omhakken
- Oefening 4 forum
- Oefening 5: Pim wil een digitale camera kopen
- Oefening 5 forum
- Oefening 6: Een coffeeshop in de straat van Freek
- Oefening 6 forum
- Oefening 7: Een wandelroute voor Anne
- Oefening 7 forum
- Oefening 8: Tom wil een Golden Retriever
- Oefening 8 forum

3 Eindopdrachten

- Eindopdrachten
- Eindopdracht inleveren
- Eindopdracht 1
- Eindopdracht 2
- Eindopdracht 3

Afbeelding van cursus Informatievaardig in 7 stappen, gebruik van forum voor inleveren oefeningen

Informatievaardigheden

ELO ► infovh01 ► Forums ► Oefening 5 forum ► **Uitwerking oefening 5**

Laat de antwoorden 'genest' zien

Uitwerking oefening 5

door [Sasja Sporken](#) - dinsdag, 23 februari 2010, 11:15

Voeg uw uitwerking toe.

[Wijzig](#) | [Verwijder](#) | [Antwoord](#)

Re: Uitwerking oefening 5 Jan van D

door - donderdag, 11 maart 2010, 14:27

 [oefening05alg_v2.doc](#)

Hoi, bij deze mijn bijdrage. Ben benieuwd.

[Toon discussiestart](#) | [Wijzig](#) | [Splits discussie](#) | [Verwijder](#) | [Antwoord](#)

Re: Uitwerking oefening 5 Jan van D.

door [Sasja Sporken](#) - zondag, 14 maart 2010, 13:26

Beste Jan,

Goed dat je een opdracht hebt ingeleverd. Heb je afgesproken dat een medecursist feedback op algemene forum of iemand feedback wil geven op jouw opdracht.

Groetjes,